

FULCO

ARCHIEPISCOPUS RHEMENSIS.

NOTITIA HISTORICA.

(Gall. Christ., tom. IX.)

Fulconis initia Flodoardus paucis attigit; *valde nobilem* nihilominus eum memorat, et *palatinis officiis assuetum*, affinem quoque Guidonis et Lamberti Spoletanorum ducum, quos ad imperatores evehere conati sunt summi pontifices. Ex canonico S. Audomari factus est monachus in abbacia S. Bertini, cujus anno 877 abbas electus est. Hincmaro satis functo, assumptus est a clero simul et populo in archiepiscopum Rhemensem anno 883, et consecratus, ineunte, mense Martio, cum autem Hildeboldus Suessionensis episcopus, cæterique metropoleos suffraganei id factum non exspectata visitoris adventu quererentur, excusatorias hac de re iis litteras scripserunt Rhemi, quibus electionem non esse factam ante visitoris adventum significabant. Fulco post consecrationem suam *fidei suæ* tenorem Marino papæ delegans, inquit Flodoardus, *pallium ab eo antecessorum suorum de more suscepit; cui etiam litteras misit pro concedendo debito Rhemensis Ecclesie privilegio atque pro commendatione regis Carlomanni, in quibus se significat ab eodem papa dudum fuisse cognitum tempore Joannis papæ, quando cum Carolo imperatore idem Fulco fuerat Romæ.* Irruentibus hinc inde barbaris, urbem Rhemorum *novo circumdedit muro*, veteri prius ab Ebone in majoris basilicæ structuram impenso; ecclesiamque S. Dionysii, quod munimento obsesset, paulo post funditus evertit; quædam etiam castella a fundamentis erexit, *Allimontem* scilicet in Dulcomensi pago, et aliud apud Sparnacum, quod Odo rex, quia desciverat ab eo propter *evectionem Caroli Simplicis, subvertit, quo Normannis resisteret.* Urbe novis propugnaculis firmata, corpus B. Remigii ex Orbaensi monasterio, in quod e Sparnaco delatum fuerat, idem antistes anno sui præsulatus grimo Durocortorum revexit per Culmiciacum, assistentibus coepiscopis et clero. Per idem quoque tempus corporis partem beati martyris Nicasii, simul cum corpore beatæ sororis Eutropiæ, ab ecclesia B. Agricolæ in urbem recens muris vallatam transtulit retroque post altare Dei Genitricis Mariæ juxta B. Callisti papæ pignora quæ non ita pridem ob paganorum infestationem, illata fuerant, recondidit. Anno 884, audita Adriani III ad summum pontificatum provectione, *litteris eum visitare studuit, congaudens ipsius honori, et se Romam petere velle significat si Deo pacem tribuente valuerit: rogat interim ut a Leone, Benedicto et Nicolao pontificibus concessa Rhemensi Ecclesie privilegia corroboraret et augeat, Carlomanum regem iterum commendat, et Frotarium olim Burdigalensem: tunc Bituricensem archiepiscopum.* Sublato e vivis eodem anno Carlomanno, fratris ejus natu minimi Caroli Simplicis tutelam sumpsit Fulco.

At tanta mox subit rerum confusio, Normannis turmatim irruentibus in dioceses Rhemensem, Suessionem ac Noviomensem, ut Francorum proceres totius regni curam Carolo Crasso imperatori Fulconis rogatu commiserint. Anno 887, vel forte 888,

A XVI Kal. April. Dodilonem consecravit episcopum Cameracensem, qui ejus postea assensam incurrit, quod Balduino Flandrensi comiti faveret. Anno 888 subscripsit privilegio, immunitatis quod Lindbertus Moguntiensis episcopus concessit monasteriis Novæ Corbeie et Herifordiensi. Anno 888, sublato imperatore, cum Odo, filius Roberti Fortis, rex Francorum salutatus esset, hunc sensim infenso animo regnantem videt Fulco, ac tandem concilio apud Rhenos coacto anno 893, e solio disturbare admissus est; unde eodem anno Carolum Simplicem coronavit in ecclesia sua metropolitana, v Kal. Februar. Eodem in concilio multa conquestus est contra Balduinum, Flandriæ comitem, bonorum ecclesiasticorum invasorem, quem, nisi resipisceret, anathemate perpetuo feriendum minitanti sunt episcopi congregati. Eodem circiter tempore Mancionem consecravit in episcopum Catalaunensem; qua de re reprehensum est a Formoso papa. Anno 890, præfuit synodo coactæ apud Vangiones, et anno 892 transtulit reliquias S. Rigoberti in ecclesiam suam metropolitanam. Eodem anno 892 privilegium obtinuerat a Formoso papa, ne reges, episcopi, au quilibet Christianorum, sede Rhemensi vacante, in suam utilitatem converterent redditus Ecclesie Rhemensis; ut omnia futuro antistiti reservarentur eligendo intra tempus statutum in canonibus, id est intra trium mensium spatium, ne diutius quam par esset metropolis desitueretur pastore. Anno 896, firmata pace Odonem inter et Carolum Simplicem accessit ad concilium Romanum, quod Stephanus VI papa indixerat in mensem Septembrem ejusdem anni; celebratum autem non fuisse nisi anno 897 censet Labbeus, et Marlotus synodum illam rejicit in annum 898. Fulco, qui ei interesse non poterat, misit ad eum Honoratum Bellovacensem, et Rodulfum Laudunensem, suffraganeos suos. Anno 898 et sequenti summum Franciæ cancellarium gerebat. Ab eo autem tempore adnotat Mabilio noster cœpisse archiepiscopos Rhemenses cancellarii officio fungi.

B *Accidit autem, inquit Flodoardus, ut abbatiam S. Vedasti, quam Balduinus comes tenebat cum Atrebatensi castro, rex Carolus pro infidelitate Balduini ab eo auferret, atque Fulconi præsuli eam concederet, Allimaro quodam comite abbatiam S. Medardi tenente: quam sibi visum est opportunitatis gratia cum eodem comite commutare debere: quod et egit anno 900.* Eodem forte anno, Fulco Carolum Simplicem, quem pauci, dum vivebat Odo, pro rege habebant, iterum coronavit in urbe Rhemorum. *Accepit itaque Fulco ab eodem Allimaro abbatiam S. Medardi, et dedit illi abbatiam S. Vedasti, recepto per vim obsidionis a Balduino Atrebatensi castro. Cujus anxietatis dolore succensus tam Balduinus quam omnis ejus comitatus, dum quærunt qualiter se possint ulcisci, amicitiam cum eodem præsule se fingunt resarcire, quærentes ultionis locum, explorantesque quomodo a metu suo ad regis colloquium stipulatoribus vallatus proficisci soleret. Quadam die dum paucis admodum*

47

comitatus regis peteret alloquium, cum in via duce A quodam Winemaro, agredientes intercipiunt. Et quidem primum quasi de amicitia et recuperatione Balduini affantur, demum vero improvisum lanceis impetunt, prosternunt ac perimunt xv Kalendas Jul. Quidam vero suorum sese ob nimium ejus amorem super ipsum prosternentes, pariter cum eo transfixi et interempti sunt. Cæteri qui supervenere his qui ad hospitalia remanserant, hæc maxima sui doloris nuntia portant. Qui novitate percussi, armisque muniti, percussores episcopi conantur ultione adoriri. Quibus minime repertis, corpus exanime immensis ejulantes plangoribus levant, et cum ingenti suorum omnium luctu Rhemensem ad urbem deferunt. Ibi tandem loquuntur et dignis exequiis honoratum decenti est sepulture mandatum. Cujus antistiis hoc habetur epitaphium:

Hoc tumulo magni Fulconis membra teguntur
Rhemorum sedis præsulis egregii;
Germine nobilium quem Francia protulit ortum
Aulaque descholæ sumpsit et excoluit.
Hinc Deus assumptum statuit virtute probatum
Ecclesiæ speculum, pontificemque pium:
Septenos denosque simul cui præfuit annos,
Tres menses, denos insuper atque dies.
Auxit episcopium supperaddens plurima rerum
Urbis et iatius mœnia restituit.
Orbis honor, patriæ tutor, pietatis amator,
Pro studio pæcis, confoditur jaculis.
Septenum denumque diem jam mensis agebat
Junius, et dira morte peremptus abit.
Cui Matris Domini, pariter quoque præsulis almi
Remigii pietas obtineat requiem.

Fulco indignatus erat Carolo Simplici quod ille foedus cum Normannia pepigisset, eumque episcopali licentia per litteras quas Flodoardus retulit verbis asperioribus increparat, quo regis animum altius hæc penetrarent. De litteris illis lege Rivetum nostrum Hist. litter Franc., tom. V p. 692. Scripsisse etiam creditur ad Alfredum regem West-Saxonum; qua de re lege Hollandianos Jul. tom. I,

pag. 651 Multa quoque bona in hac sede Rhemensi, ait Flodoardus, præsul hic operatus est: nam et episcopium rebus impetratis pluribus, tam monasterio Avennaco quam nonnullis aliis a regibus ac diversis personis obtentis possessionibus amplificavit, atque diversis muneribus et ornamentis hanc Rhemensem ecclesiam decoravit. Ejus tempore, anno, ut conjectat Mabilio, 893, reliquiæ S. Gibriani e pago Catalaunensi in basilicam S. Remigii translatae sunt. Præfatus denique præsul sollicitus circa Dei cultum et ordinem ecclesiasticum, amore quoque sapientiæ fervens, suas scholas Rhemis canonicorum scilicet loci, atque ruralium clericorum, jam pene delapsas restituit: et evocato Remigio Antissiodorensi magistro, liberalium artium studiis adolescentes clericos exerceri fecit, ipseque cum eis lectioni ac meditationi sapientiæ operam dedit. Sed et Hucbaldum S. Amandi monachum, virum queque disciplinis sophicis nobiliter eruditum accersivit, et ecclesiam Rhemensem præclaris illustravit doctrinis. Harum autem scholarum constitutionem refert Mabilio ad annum circiter 893. Regino Fulconem numerat inter martyres qui pro libertate ecclesiastica fortiter occubuerunt; et nos eidem olim nomen sancti non denegavimus, quamvis publico decretonec dum renuntiatus sit. Hunc apud S. Audomarum quiescere putat Molanus juxta B. Bertinum; at certius est sepultum fuisse in ecclesia B. Remigii Rhemensis; quod posteriores epitaphii sui versussat clare indicant. Codex Ignaciensis Fulconem testamentum condidisse narrat his verbis: At vero præfatus Fulco, utpote vir sapiens ac timens Deum, testamentum dudum ordinarat, ut de jure patrimonii sui quibusdam ecclesiis distribueret; inter quas ecclesiæ Rhemensi pro animæ suæ remedio Villam Nemincum, quæ sita est in episcopatu Noviomensi, contulit; cujus redditus pro illius memoria annuatim recolenda canonicis Rhemensibus dividuntur: de censu prædictæ Villæ canonici Noviomenses habent singulis annis LX solidos illius monetæ.

FULCONIS

ARCHIEPISCOPI RHEMENSIS

EPISTOLÆ.

(Province de Reims, tom. I, pag. 520)

EPISTOLA PRIMA.

AD STEPHANUM V PONTIFICEM MAXIMUM.

(Anno 885.)

Accepi antecessoris tui litteras, me totum, cum omni mea provincia, ad grates ex animo rependas infinitis prope nominibus obstringentes. Dignatu est enim eloquio prorsus apostolico, et omni gladio ancipiti penetrabiliore nos inter medias Nortmannorum afflictationum procellas solari, et me fratris et amici vocabulo afficere, cum pontificia solea calcari haud commerear. Ad ipsum, et jam ad te, sanctissime parens, votis omnibus aveo properare sed prohibet Danorum, quibus vallamur et vellimur incursatio; qui ab annis jam octo ita hocce regnum

D infectarunt, ut soli beati essent, qui se castellis possent tueri, et hæc etiam prohibere, quo minus insidias, quas pestiferi homines bonæ memoriæ pontifici moliebantur, possem dissolvere.

Si quid tamen potuere miseri homuncionis preces, iis sane non defui; qui porro deesse possem illi, qui affinem meum Widonem in filium quodammodo adoptarat? quod cum consanguineis meis denuntiassem, statim omne obsequium suum, ac reverentiam sedi apostolicæ devoverunt. Et ego una cum coepiscopis meis, etsi eorum nonnulli, uti Morinensis, civitatem suam ambustam ad tempus deserere cogantur, in cultu Romanæ sedis ad usque lethum perseverantes, quæcunque Ecclesiæ Dei necessaria